

E-ohutuse tunnikavad 1.-9. klassidele ja lapsevanematele ning soovitusel klassijuhatajale

Digimaailm on uksest ja aknast tulnud meie juurde, et jääda. Kõikide maailma toredate võimaluste juures on aga üha enam vaja tegeleda digitaalse ohutusega. Kõige paremad võimalused on ühtselt asju rääkida koolis. Rääkima peaks aga nii õpilaste kui ka vanematega, sest ainult siis räägime me selles valdkonnas ühte keelt ning saame üksteist abistada.

Birgy Lorenz, Pelgulinna Gümnaasiumi IT arendusjuht on koostanud e-ohutuse temaatikat käsitlevad slaidid, mida klassijuhatajad digitaalse ohutuse teemadest rääkimisel nii õpilastega kui ka lapsevanematega kasutada saavad.

1.-2. klassi e-ohutuse tunnikava – tegevuste eesmärgiks on teada saada, mida õpilased arvavad digikasutusest ja kas selles on sarnasusi ka täiskasvanute käitumisega. Kui õpilane mõistab, et täiskasvanud teevad internetis samu toiminguid, siis julgevad nad parema meelega pöörduda abi saamiseks ka nende poole. Digiõppe tunnis tehakse erinevaid ülesandeid (joonistatakse rühmatöös, arutatakse, vaadatakse videoid). Selleks, et juba väike laps oskaks oma käitumist analüüsida ja reguleerida, on tunni lõpus aktiivseks ülesandeks „meie klassi reeglite loomine“. Lisaks peaks iga õpilane panema enda telefoni mällu kirja Lasteabi telefoni numbri 116111.

3.-6. klassi e-ohutuse tunnikava – sissejuhatavas ülesandes analüüsivad õpilased enda ja lapsevanemate käitumist tehnikaga. Kuna selles vanuses on põhiteemaks küberkiusamine, siis ärgitab õpetaja ka sellel teemal õpilasi arutlema ja lahendusi leidma. Kasutatavad videod on valitud SheepLive seeriast. Kuna teemaks on ka tehnika ülekasutus, siis arutatakse lisaks tervist puudutavaid küsimusi (kuidas istuda, kui kaua kasutada, millal puhata). Vanematele õpilastele on sotsiaalmeedias suhtlemise juures kerkinud oluliseks teemaks ka privaatsus – mida internetis jagatakse ja kellele. Tunni lõpuks võiks külastada www.targaltinternetis.ee ja www.nutikaitse.ee ning otsida sealt lisamaterjale (teste, mängu).

7.-9. klassi e-ohutuse tunnikava – selles vanuses õpilaste üheks olulisemaks väljakutseks on mobiiltelefonide korrektne ja ohutu kasutamine. Õpilased tunnevad ennast iseseisvatena, kuna nende tehnikakasutust pigem keegi ei kontrolli, samas tuleks meenutada, et ühiskonnas edukal hakkama saamisel tuleb arvestada ka teiste inimestega. Koolis kasutatakse tehnikat harival viisil, mitte suhtlemiseks ja meelelahutuseks, kuigi nutiseade seda võimaldab. Olulisel kohal on arutada ka suhteid võrgustikes, mida teha kiusamise korral ning jätkuvalt meenutada, et vale kehaasend tehnika kasutamisel võib tuua endaga kaasa tervise halvenemise (keharüht, silmanägemise ja kuulmise halvenemine). Tunni lõpus võiks õpilased suunata Nutikaitse, Targalt internetis veebilehele, edasijõudnud aga Arvutikaitse.ee veebi.

.....

Kui õpilastega on tund läbi viidud ja nende mõtted kokku kogutud, siis on õige aeg kutsuda kooli ka lapsevanemad. Vanemaid huvitab milline on üldine norm tehnikakasutusel noorte hulgas ning kuidas on olukord teie klassis ja salamisi oodatakse ka kinnitust, et tema enda lapsega on kõik korras. Vanemad näevad oma lapsi enamasti õhtupoolikuti ja nädalavahetusel, seega teie klassijuhatajana olete väga oluline infoallikas.

E-ohutuse tunnikava I ja II kooliastme lapsevanemate harimiseks – vanematele tuleks selgitada üldist olukorda maailmas, et digikasutus on normaalne ja mobiiltelefonid ja internet on igal pool. Samas tuleb arutada ka väljakutseid – tehnika ülekasutus, liigne avalikkus (mis võib saada aluseks kiusamisele), pereväärtused ja arusaam privaatsusest, tervis, reeglid kodus ja koolis ning kelle poole abi saamiseks pöörduda. Vanematele tuleks pakkuda võimalust koostööks, sest ainult nii saab üheskoos õpilasi paremini toetada, et neist kasvaksid vastutustundlikud, abivalmid ja arukad Eesti Vabariigi kodanikud.

Julget pealehakkamist ning edukaid digiohutuse tunde!

Lisainfo: www.targaltinternetis.ee